
Публикуван на: 14-03-2007

Източник: [Портал Европа](#)

(по kafene.net)

Всеки в Европа вече знае, че Русия използва енергията като политическо оръжие. Въпреки това, докато ЕС се опитва да изгради обща позиция спрямо Русия, Кремъл ще разшири своя контрол над българската и гръцката енергийни инфраструктури - още едно многозначително събитие в отношенията между Русия и ЕС.

Посещението на президента Путин в Атина поставя гръцкото ръководство в трудна позиция. Гърция трябва да одобри подкрепяния от Русия петролопровод Бургас - Александруполис (B-A). Ако тя позволи на Москва да създаде толкова ценен инфраструктурен обект, който ще бъде притежаван 51% от Русия, Атина рискува да подкопае не само своята енергийна сигурност, но и тази на целия Европейски съюз. Нещо повече, изграждането на B-A ще обтегне отношенията Гърция - Турция. Гърция трябва вместо това да вземе политически трудното, но стратегическо разумното решение да замрази проекта, като по този начин запази суверенитета си, допринесе за европейската енергийна сигурност и запази критично важното енергийно сътрудничество с Турция, което се развива все повече.

Става дума за два свързани проекта: петролопровода Бургас - Александруполис и газопровода Турция - Гърция - Италия (TGI). И в двата случая съществуват възможности за сътрудничество, което ще бъде от полза за европейската енергийна сигурност и разнообразяване на източниците. Все по-големи количества петрол от Русия и Каспийския регион достигат до Черно море и през турските проливи - до световните пазари. След като опасно тесните и претоварени турски проливи не могат да поемат повече трафик от петролни танкери, всички са съгласни, че има нужда от поне още един тръбопровод, който да ги заобикаля. Ето защо, има няколко конкуриращи се предложения за изграждане на черноморски експортни пътища от Украйна, Румъния, България и Турция. От всички тях обаче единствено българският маршрут е подкрепян от Кремъл.

B-A, който започва в българското черноморско пристанище Бургас и завършва в Александруполис на гръцкото егейско крайбрежие, е още един руски проект, изграждан не поради търговски, а чисто политически причини. Някои компании бяха притиснати от Русия да подкрепят проекта, въпреки нежеланието им. Въпреки, че гръцкото правителство изглежда вярва, че се нуждае от този петролопровод по стратегически причини, той всъщност само нанася вреда на гръцките, а и на европейските, интереси.

Зам-министърът на индустрията и енергетиката Андрей Дементиев, който е руският координатор на проекта B-A заяви ясно в началото на месеца: "С Транснефт като оператор на този тръбопровод,

---

ние разглеждаме Бургас-Александруполис като част от нашата собствена система от тръбопроводи." Докато ЕС се опитва да изработи обща позиция в отношенията си с Русия, ако две страни-членки - България и Гърция - предадат контрола на своя тръбопровод на Русия, те ще нанесат удар на солидарността в ЕС. Но, тъй като гръцкото правителство изглежда смята, че се нуждае много силно от петролопровода, то се съгласи да го остави под руски контрол.

Нещо повече, за да осигури петрол за В-А, Гърция може да се съгласи да приеме участието на руския газов монополист Газпром в другия проект - газопровода TGI, което изобщо ще постави под въпрос необходимостта от неруски газов транзит за Европа. TGI е проект, от който печелят и Гърция и Турция, и който ще доставя азербайджански газ до пазарите на ЕС. Като се имат предвид огромните нужди на Европа от енергийни източници /особено газ/ и в светлината на руската енергийна политика към ЕС, базирана на заплахи, достъпът до алтернативни източници на газ е изключително важен. TGI вече напредва значително и до края на годината Азербайджан ще започне да изпраща малки количества от толкова необходимия газ до Гърция. След девет години Азербайджан ще може да изнася една-трета от това, което в момента Русия изпраща до Европа. Това ще освободи до голяма степен ЕС от хватката на Москва.

Ако Гърция реши да строи петролопровода Бургас - Александруполис, това ще доведе до обтягане на отношенията с Турция, която предпочита обходния тръбопровод Самсун - Джейхан. В опит да намали трафика на танкери през проливите, Турция обмисляше един още по-къс обходен петролопровод, който също щеше да достига до Егейско море, но се отказа от него поради заплахата за околната среда. Сега тя разработва много по-дълъг петролопровод, който ще транспортира нефт до средиземноморското пристанище Джейхан.

Гърция трябва да мисли стратегически: тя не се нуждае от тръбопровода В-А, особено по начина, по който той е структуриран, но тя има нужда от газопровода TGI, който зависи от сътрудничеството с Турция.

Както видяхме по-рано в Литва, Полша и на други места, членството в ЕС и НАТО не са достатъчни, за да предпазят една страна от руския натиск. Сега, когато това става отново с ключов член на ЕС и съюзник на НАТО като Гърция, дали трансатлантическият съюз най-после ще каже "стига"? Украинската газова криза през януари 2006 изведе енергийната сигурност начело в дневния ред на ЕС, като най-после извади европейските страни от апатията, която проявяваха към Русия в продължение на много години. Лидерите на ЕС под ръководството на германския канцлер Ангела Меркел, най-после започнаха да проявяват този нов подход през миналата седмица в Брюксел, когато се договориха да намалят зависимостта от Русия до 2020. Но тези мерки никога няма да бъдат ефикасни, ако дори една-единствена страна може да ги подкопае. Ако Гърция не вземе правилното решение, тя ще предаде на Кремъл ключов елемент от енергийната инфраструктура на ЕС, като превърне стратегическата визия в стратегическа каша.